

Κρατικός Προϋπολογισμός 2024 και ΜΔΠ 2024-2026

Συνεδρία Υπουργικού Συμβουλίου
27 Σεπτεμβρίου, 2023

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ❑ ΕΙΣΑΓΩΓΗ
- ❑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ – ΙΟΥΛΙΟΥ 2023
- ❑ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΥΝ ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
- ❑ ΕΣΟΔΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
- ❑ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ 2024-2026
- ❑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 2024-2026
- ❑ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟΠΛΗΡΩΜΗΣ ΧΡΕΟΥΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (31/08/2023)
- ❑ ΠΙΣΤΟΛΗΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ - ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ (1/9/2023)
- ❑ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΣΟΔΑ/ ΔΑΠΑΝΕΣ
- ❑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ 2019-2026
- ❑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ
- ❑ ΑΠΟΛΑΒΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
- ❑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ
- ❑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ
- ❑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ
- ❑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ
- ❑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ
- ❑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ
- ❑ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΑΝΙΣΟΡΡΟΠΟΙΕΣ
- ❑ ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η οικονομική αβεβαιότητα λόγω των γεωπολιτικών εξελίξεων συνεχίζεται. Με γνώμονα τη διασφάλιση της δημοσιονομικής σταθερότητας, ώστε να είμαστε σε θέση να αντιμετωπίσουμε τυχόν προκλήσεις, ο Προϋπολογισμός του 2024 και του ΜΔΠ 2024-2026, ετοιμάστηκε έχοντας ως βασικές προτεραιότητες:

- *το δημοσιονομικό ισοζύγιο να είναι πλεονασματικό,*
- *τη συγκράτηση της απασχόλησης στον Δημόσιο Τομέα,*
- *τη μείωση του δημόσιου χρέους μεσοπρόθεσμα,*
- *την υλοποίηση σημαντικών έργων υποδομής με σημαντική προστιθέμενη αξία, με ιδιαίτερη έμφαση την προώθηση συγχρηματοδοτούμενων έργων και έργων του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ),*
- *την προώθηση της πράσινης μετάβασης και του ψηφιακού μετασχηματισμού,*
- *τη δημιουργία συνθηκών βιώσιμης ανάπτυξης σε βασικούς τομείς της οικονομίας, και*
- *τη διατήρηση ενός εύρωστου χρηματοπιστωτικού συστήματος.*

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ – ΙΟΥΛΙΟΥ 2023

σε € εκ.	Ιαν.-Ιούλ 2022	Ιαν.-Ιούλ. 2023
Δημόσια έσοδα	5.904,4	6.596,9
% μεταβολής		11,7
Δημόσιες δαπάνες	5.794,8	6.171,3
% μεταβολής		6,5
Δημοσιονομικό ισοζύγιο	109,6	425,6
% του ΑΕΠ	0,4	1,5
Πρωτογενές ισοζύγιο	388,2	678,8
% του ΑΕΠ	1,4	2,4
Δημόσιο Χρέος	24.113,9	23.094,3
% του ΑΕΠ	89,3	80,0

- Σημαντική βελτίωση στο δημοσιονομικό ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης κατά 1,1 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ.
- Πλεονασματικό πρωτογενές ισοζύγιο ύψους 2,4% του ΑΕΠ σε σύγκριση με 1,4% του ΑΕΠ την αντίστοιχη περίοδο πέρσι.
- Αύξηση των δημοσίων εσόδων κατά 11,7%, αντικατοπτρίζοντας την περαιτέρω βελτίωση στην οικονομική δραστηριότητα (αύξηση άμεσων και έμμεσων φόρων) και στην αγορά εργασίας (αύξηση συνεισφορών στα Ταμεία).
- Οι δημόσιες δαπάνες παρουσίασαν αύξηση 6,5% τον Ιανουάριο-Ιούλιο 2023, κυρίως λόγω αυξημένων δαπανών για κοινωνικές παροχές (δαπάνες γήρατος και δαπάνες ΓΕΣΥ) και μισθολογίου (αύξηση συνεισφορών στα Ταμεία, τιμαριθμικά επιδόματα) .
- Μείωση δημόσιου χρέους κατά 9,3 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ, από 89,3% τέλος Ιουλίου 2022 σε 80% τέλος Ιουλίου 2023.

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΥΝ ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΡΓΟ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Η εκκαθάριση φορολογιών εταιρειών έχει ενταθεί ακόμα περισσότερο και βρίσκεται μέχρι και το φορολογικό έτος 2020 και εκκρεμεί μόνο η εκκαθάριση του 2021.
- Κατά το α' εξάμηνο του 2023 επιβλήθηκαν περίπου 400 χιλιάδες φορολογίες σε φυσικά και νομικά πρόσωπα μετά από εκκαθάριση ύψους €70εκ πληρωτέου φόρου εισοδήματος και €33εκ επιστρεπτέου φόρου εισοδήματος.

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΜΕ ΜΕΙΩΜΕΝΟ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ Φ.Π.Α. 5%

- Εντατικοποιήθηκαν οι επιτόπιοι έλεγχοι σε σπίτια και διαμερίσματα και εντοπίστηκαν μη συμμορφωμένα πρόσωπα και κινήθηκε η διαδικασία ανάκτησης περίπου €40εκ Φ.Π.Α., συμπεριλαμβανόμενου ποσού που προέκυψε από οικειοθελή συμμόρφωση.
- Η εκστρατεία έχει ενισχύσει τα ποσοστά φορολογικής συμμόρφωσης

ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΔΗΛΩΣΗΣ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΟΦΕΙΛΗΣ ΚΑΙ ΕΥΚΟΛΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ

- Οι αυτοματοποιήσεις στη Δήλωση Εισοδήματος στο σύστημα TAXISnet έκανε πιο εύκολο τον υπολογισμό φόρου εισοδήματος/ΓεΣΥ/έκτακτης εισφοράς για την άμυνα.
- Η φορολογική οφειλή δημιουργείται αυτόματα με την οριστική υποβολή της δήλωσης ξεκινώντας από τις εταιρείες πριν 2 χρόνια και με τα άτομα φέτος, με αποτέλεσμα οι φορολογούμενοι να οδηγούνται με σύνδεσμο για άμεση εξόφληση είτε με πιστωτική/χρεωστική κάρτα είτε μέσω ηλεκτρονικής τράπεζας

ΕΝΤΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

- Τοποθέτηση εμπράγματος βάρους (MEMO) σε ακίνητη περιουσία, δέσμευση τραπεζικών λογαριασμών, ποινική δίωξη για οφειλές Φ.Π.Α..

ΕΣΟΔΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΙΔΟΣ ΦΟΡΟΥ	Ιαν.- Ιουλ. 2023 €εκ.	Ιαν.- Ιουλ. 2022 €εκ.	Μεταβολή Ιαν.-Ιουλ. 2023/2022 € εκ.	
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ - ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ (ΑΤΟΜΑ)	545,9	482,6	63,3	13,1%
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ - ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ (ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ)	649,2	505,0	144,2	28,6%
ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ *	1.482,2	1.254,5	227,6	18,1%
ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (Τελωνεία)	442,0	410,1	31,9	7,8%
ΦΟΡΟΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ	5,1	5,2	-0,1	-2,4%
ΦΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΩΝ ΚΕΡΔΩΝ	122,0	81,9	40,1	48,9%
ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΑΜΥΝΑΣ	233,0	225,2	7,8	3,4%
ΤΕΛΗ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ	22,9	23,9	-1,0	-4,3%
ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ	9,2	5,8	3,4	58,4%
ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ/ΑΥΤΟΕΡΓ	1,7	11,5	-9,8	-85,3%
ΦΟΡΟΣ ΚΑΖΙΝΟΥ	8,0	7,2	0,8	10,9%
ΕΙΔΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ	32,4	30,7	1,7	5,4%
ΟΛΙΚΟ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ	3.553,3	3.043,5	509,7	16,7%

* Οι εισπράξεις Φ.Π.Α. δεν είναι τελικές

ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ 2024-2026

	2022 ^e	2023 ^f	2024 ^f	2025 ^f	2026 ^f
Ρυθμός ανάπτυξης ΑΕΠ (%)	5,6	2,5	2,9	3,1	3,2
Ποσοστό ανεργίας	6,8	6,5	5,8	5,3	5,0
Πληθωρισμός (ΔΤΚ, %)	8,4	3,5	2,5	2,0	2,0
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (% του ΑΕΠ)	-9,1	-9,6	-9,2	-8,6	-8,0
Καθαρή Επενδυτική Θέση (% του ΑΕΠ)	-105,3	-100,7 (2023Τ1)	Δ/Ε	Δ/Ε	Δ/Ε

- Σύμφωνα με το βασικό μακροοικονομικό σενάριο, οι προοπτικές της κυπριακής οικονομίας μεσοπρόθεσμα παραμένουν θετικές ωστόσο με σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας.
- Μετά την περαιτέρω βελτίωση το 2022 σε σχέση με το 2021, η οικονομία παρουσιάζει επιβράδυνση το 2023, λόγω των σημαντικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η παγκόσμια οικονομία και του συνεχιζόμενου πολέμου Ρωσίας-Ουκρανίας, με τον ρυθμό ανάπτυξης να επιταχυνθεί και πάλι το 2024-2026.
- Σύμφωνα με το βασικό μακροοικονομικό σενάριο, ο ρυθμός ανάπτυξης προβλέπεται να κυμανθεί γύρω στο 2,9% το 2024, ενώ για τα έτη 2025 και 2026 αναμένεται να κυμανθεί στο 3,1% και 3,2%, αντίστοιχα.
- Ο ρυθμός πληθωρισμού (ΔΤΚ) για το 2024 προβλέπεται να κυμανθεί στο 2,5%, ενώ για τα έτη 2025 και 2026 προβλέπεται να ανέλθει στο 2,0%, αντίστοιχα.
- Το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να μειωθεί γύρω στο 5,8% του εργατικού δυναμικού το 2024, και ακολούθως το 2025 να περιορισθεί στο 5,3% και το 2026 να μειωθεί περαιτέρω στο 5,0%.
- Το έλλειμμα στο Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών αναμένεται να σημειώσει βελτίωση τα έτη 2024-2026 και να μειωθεί στο -9,2%, -8,6% και -8,0% του ΑΕΠ αντίστοιχα.
- Αντίστοιχα, η Καθαρή Επενδυτική Θέση αναμένεται να βελτιωθεί ως ποσοστό του ΑΕΠ ακολουθώντας τη βελτίωση στο Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών.

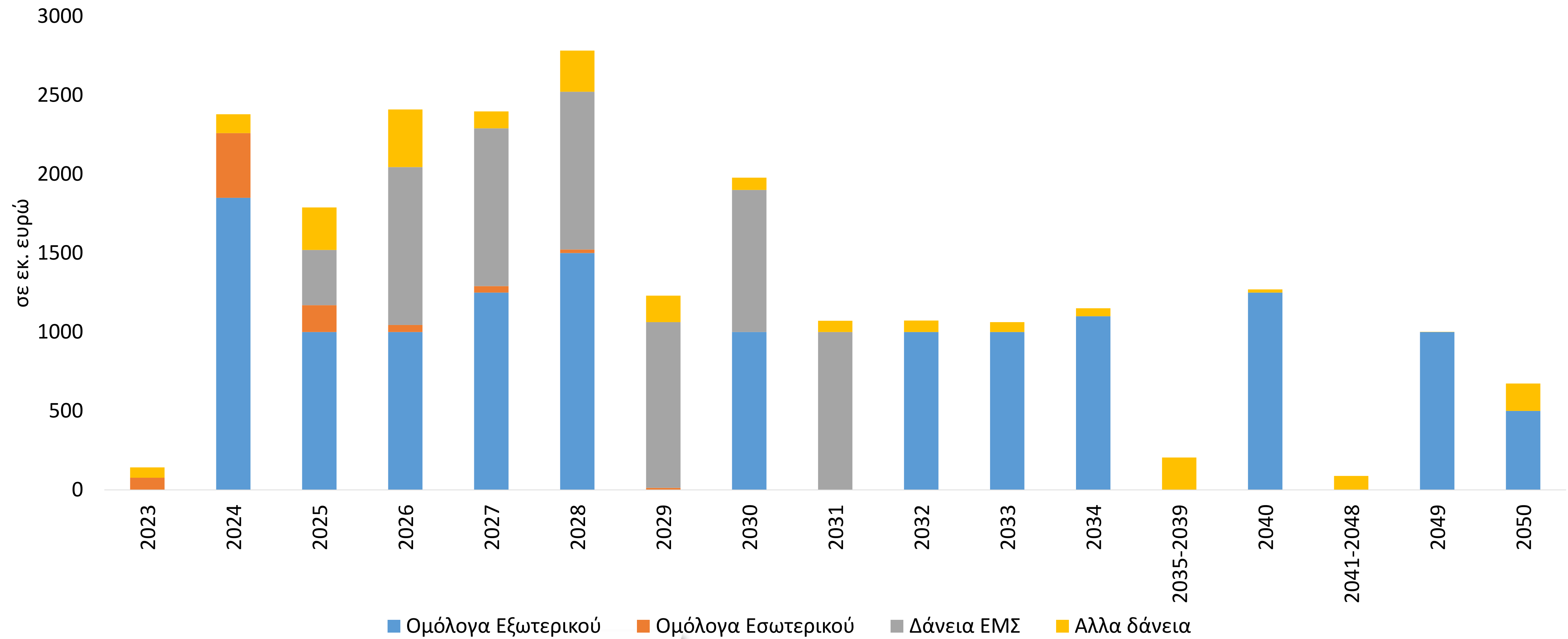
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 2024-2026

- Με βάση τις προκαταρκτικές προβλέψεις του Υπουργείου Οικονομικών, το δημοσιονομικό ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης για το 2023 αναμένεται να παραμείνει πλεονασματικό και να κυμανθεί στο 1,9% του ΑΕΠ, σε σύγκριση με πλεόνασμα ύψους 2,1% το 2022. Το πρωτογενές πλεόνασμα εκτιμάται στο 3,3% για το 2023, σε σύγκριση 3,6% του ΑΕΠ τον προηγούμενο χρόνο.
- Μεσοπρόθεσμα, η δημοσιονομική θέση προβλέπεται να παραμείνει πλεονασματική με το δημοσιονομικό ισοζύγιο να είναι κατά μέσο όρο γύρω στο 2,1% του ΑΕΠ την περίοδο 2024-2026.
- Το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ εκτιμάται ότι θα παραμείνει σε πτωτική πορεία και να περιοριστεί στο τέλος του 2026 στο 60,1%.

(% του ΑΕΠ)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Δημοσιονομικό ισοζύγιο	-2,0	2,1	1,9	2,2	2,1	2,0
Πρωτογενές ισοζύγιο	-0,2	3,6	3,3	3,6	3,5	3,5
Δημόσιο χρέος	101,2	86,5	80,9	72,9	67,3	60,1

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟΠΛΗΡΩΜΗΣ ΧΡΕΟΥΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (31/8/2023)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΠΙΣΤΟΛΗΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ - ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ (1/9/2023)

Οίκος αξιολόγησης	Μακροπρόθεσμο χρέος	Βραχυπρόθεσμο χρέος	Προοπτική	Τελευταία αξιολόγηση
DBRS	BBB	R-2H	Σταθερή	31/03/2023
Fitch	BBB	F2	Σταθερή	16/06/2023
Moody's	Ba1	NP (P)	Θετική	31/03/2023
Standard & Poor's	BBB	A-2	Θετική	01/09/2023

Μακροοικονομική σταθερότητα και βελτίωση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, το κλειδί για περαιτέρω αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της ΚΔ. Το 2022 οι οίκοι S&P και DBRS αναβάθμισαν το αξιόχρεο του μακροπρόθεσμου ομολόγου της ΚΔ κατά μια βαθμίδα στο “BBB” ενώ το 2023 ο οίκος Fitch αναβάθμισε το αξιόχρεο του μακροπρόθεσμου ομολόγου στο «BBB» και ο οίκος S&P επιβεβαίωσε την πιστοληπτική ικανότητα της ΚΔ στο «BBB» διαμορφώνοντας την προοπτική από σταθερή σε θετική. Με βάση τα σημερινά δεδομένα, οι οίκοι Fitch, S&P's και DBRS τοποθετούν το αξιόχρεο του μακροπρόθεσμου ομολόγου της ΚΔ στο δεύτερο σκαλοπάτι της επενδυτικής κατηγορίας ενώ ο οίκος Moody's ένα σκαλί πριν από την επενδυτική κατηγορία.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Έσοδα/ Δαπάνες

	Εκτίμηση 2023 € εκ.	Προσχέδιο Π/Υ 2024 € εκ.	Προσχέδιο Π/Υ 2025 € εκ.	Προσχέδιο Π/Υ 2026 € εκ.
Έσοδα ¹	9.026,9	9.892,0	10.388,9	10.899,6
Δαπάνες ²	9.353,1	10.675,1	10.849,9	10.920,8
Χρηματοδοτικό Ισοζύγιο	-326,2	-783,1	-461,0	-21,2

¹ Εξαιρούνται χρηματοοικονομικές ροές (έσοδα από δάνεια)

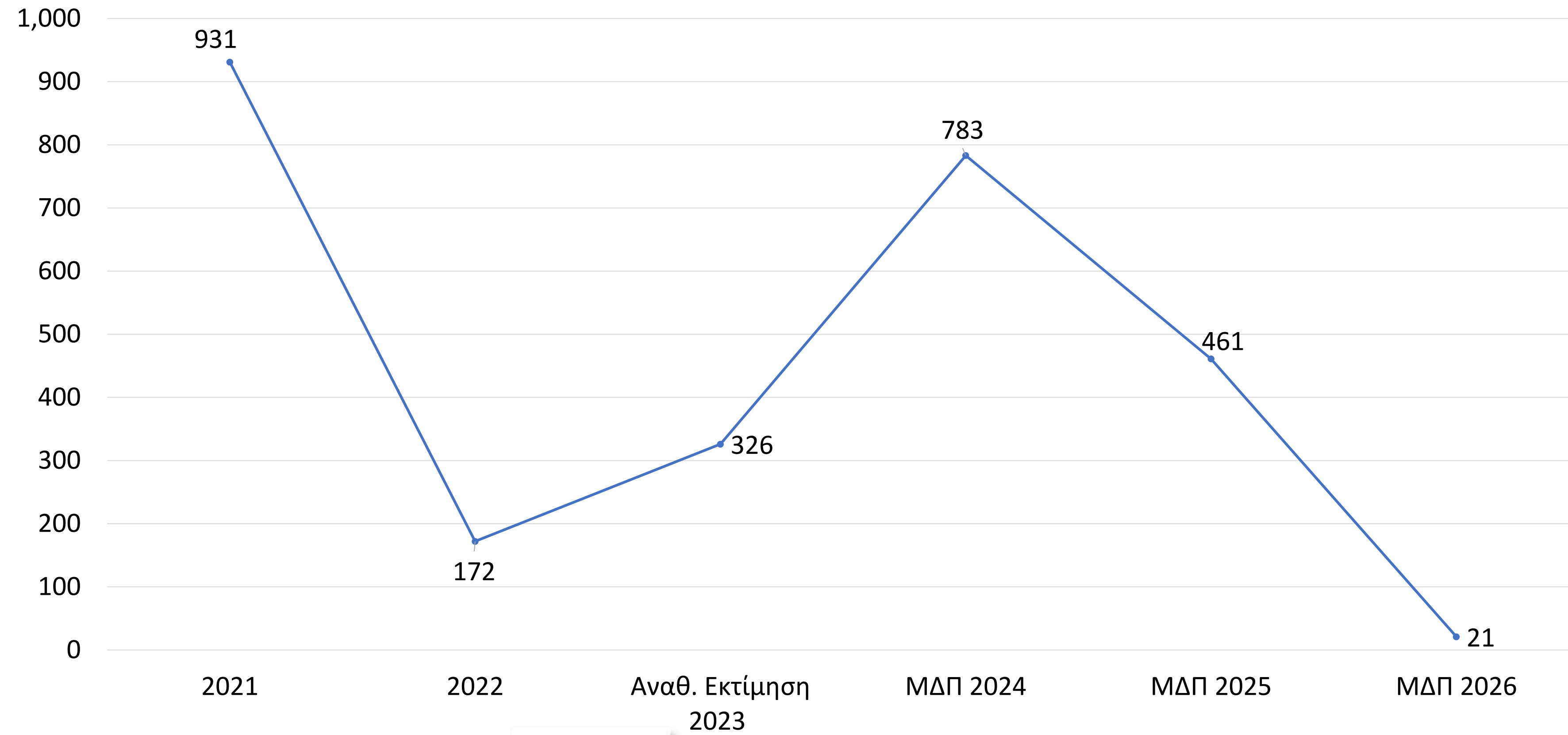
² Εξαιρούνται οι αποπληρωμές δανείων

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ

2019-2026

Χρηματοδοτικό Ισοζύγιο (€ εκ.)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ

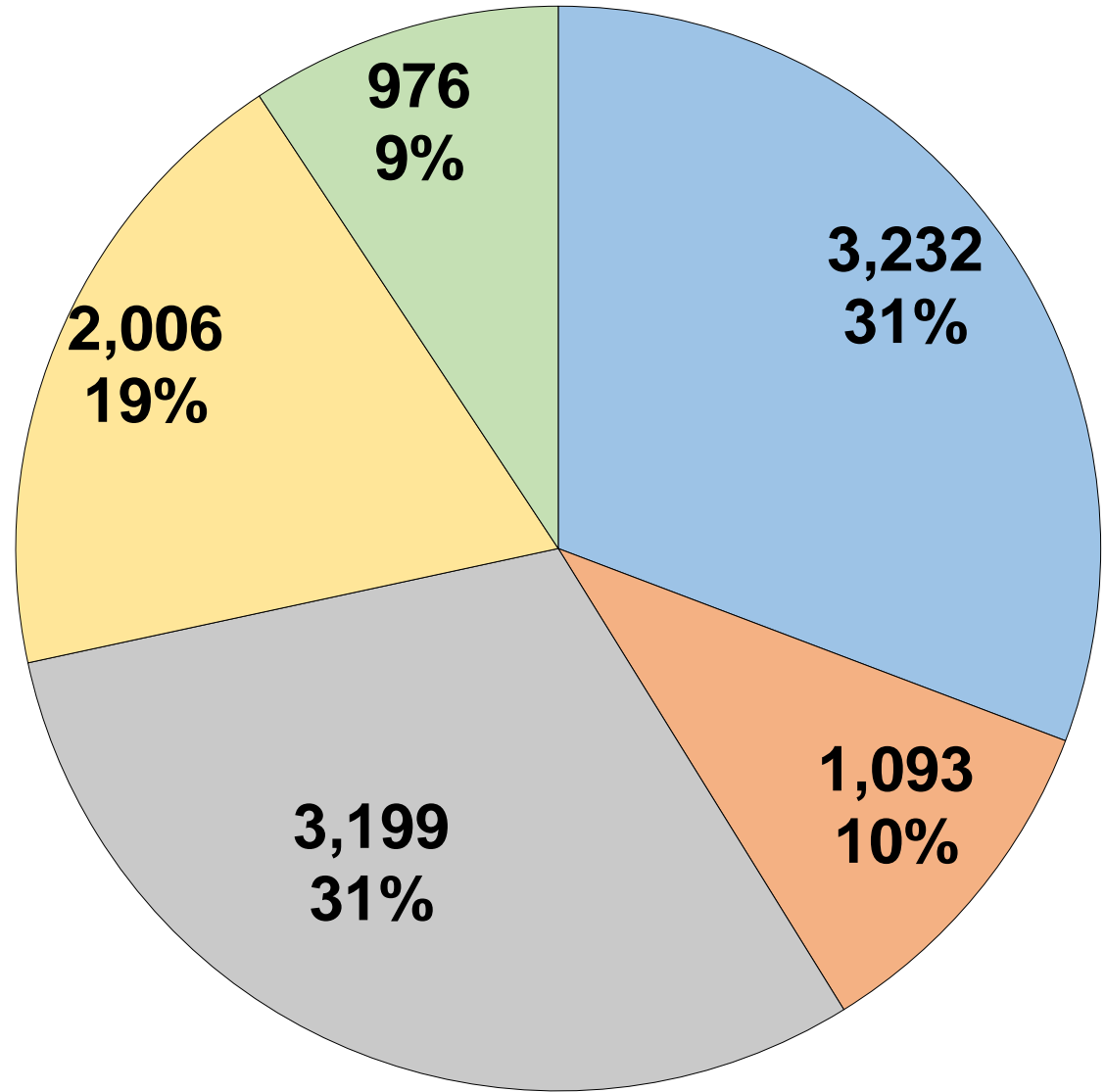
(περιλαμβανομένων αποπληρωμών δανείων και τόκων)

Ομάδα Λογαριασμών €	Πραγματικές Δαπάνες 2022 €	Π/Υ 2023 €	Προσχέδιο Π/Υ 2024 €	Προσχέδιο Π/Υ 2025 €	Προσχέδιο Π/Υ 2026 €
02 Δαπάνες Προσωπικού	2.905,7	3.232,3	3.728,9	3.920,7	4.033,8
03 Λειτουργικές Δαπάνες	1.048,1	1.093,4	1.168,6	1.186,6	1.222,6
04 Μεταβιβάσεις	3.243,4	3.198,5	3.705,2	3.730,8	3.742,9
05 Άλλα Συγχρηματοδοτούμενα Έργα και Σχέδια	133,0	376,9	462,3	450,9	383,0
06 Δαπάνες για Τόκους	497,7	484,2	922,7	954,1	1.011,7
07 Δαπάνες Κεφαλαίου	99,1	152,6	176,3	157,8	118,7
08 Έργα Υπό κατασκευή	271,5	446,7	455,0	392,8	352,0
10 Αποπληρωμές Δανείων	1.958,1	1.521,3	2.456,0	1.875,0	2.254,8
11 Επενδύσεις	0,4	10,6	1,1	1,1	1,1
ΣΥΝΟΛΟ	10.157	10.516,5	13.076,1	12.669,8	13.120,5

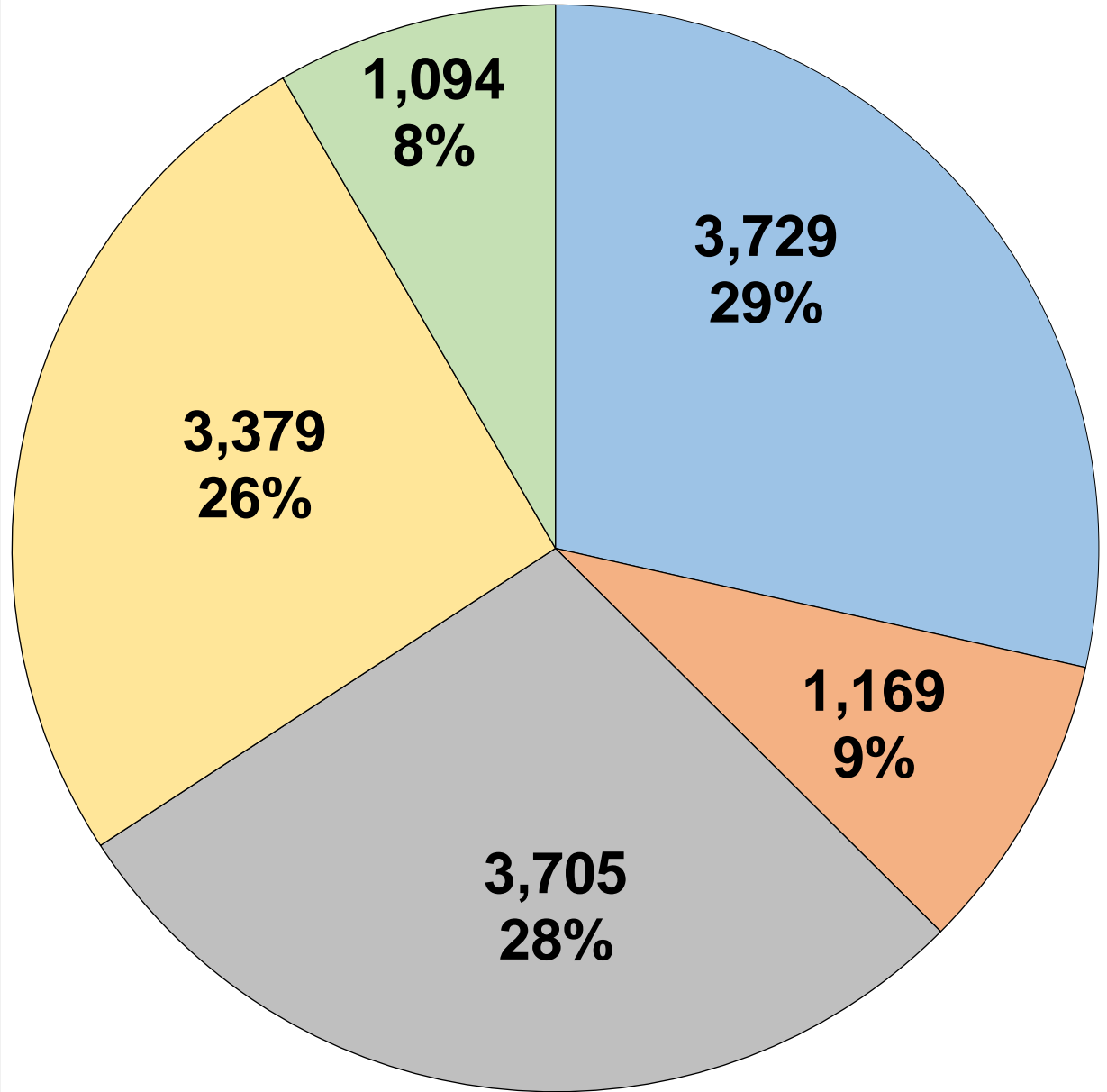

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ Π/Υ 2023-2024

Ποσοστιαία Κατανομή 2023*

Ποσοστιαία Κατανομή 2024*

■ Δαπάνες Προσωπικού

■ Λειτουργικές Δαπάνες

■ Μεταβιβάσεις

■ Δάνεια και Τόκοι

■ Κεφαλαιουχικές Δαπάνες

* Εξαιρούνται οι Επενδύσεις

ΑΠΟΛΑΒΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

- Οι απολαβές προσωπικού περιλαμβανομένων των βασικών μισθών, τιμαριθμικών επιδομάτων, ειδικών επιδομάτων, συνεισφορών στα ταμεία συντάξεων, υγείας και στο νέο επαγγελματικό Σχέδιο Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων υπολογίζονται να αυξηθούν κατά 15,3% και να ανέλθουν στα €3.728,9 εκ. (2024) σε σύγκριση με €3.232,3 εκ. (2023).
- Οι κυριότερες αυξήσεις αφορούν:
 - αυξημένες συνεισφορές στα ασφαλιστικά ταμεία κρατικών υπαλλήλων όπως ΤΚΑ και ΓεΣΥ ύψους €252,2 εκ. (οφείλεται κυρίως, στη συμπερίληψη πρόνοιας για τις αναδρομικές εισφορές του Δημοσίου στο νέο επαγγελματικό Σχέδιο Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων ύψους €190 εκ. ετησίως για τα έτη 2024, 2025 και 2026), και
 - αυξημένα τιμαριθμικά επιδόματα ύψους €104 εκ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ (1/4)

- Συνέχιση της προσπάθειας συγκράτησης του κρατικού μισθολογίου, περιλαμβανομένης και της απασχόλησης με μείωση της συνολικής απασχόλησης στο Δημόσιο Τομέα, όπως εμφανίζεται στον πίνακα πιο κάτω, κατά 2.970 άτομα κατά την περίοδο 2012-2023 (52.267 υπηρετούντες την 1.1.2012 και 49.295 στις 20.6.2023).

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ 2012 - 2023

(ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ, ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ, ΣΤΡΑΤΟΣ, ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ, ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ, ΚΡΑΤΙΚΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΟΥΧΟΙ ΚΑΙ ΩΡΟΜΙΣΘΙΟ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ)

		2012	2018	2023
		Υπαλλήλοι 1.1.2012	Υπαλλήλοι 31.12.2018	Υπαλλήλοι 30.6.2023
A.	Δημόσια Υπηρεσία -Σύνολο	19,529	17,429	17,699
B.	Εκπαίδευση - Σύνολο	12,789	13,008	14,431
Γ.	Δικαστική Υπηρεσία	104	118	157
Δ.	Κυπριακός Στρατός (συμπεριλαμβανομένων και των Εθελοντών Πενταετούς Υπηρεσίας, για τους οποίους δεν υπάρχουν μόνιμες θέσεις)	4,080	4,137	4,168
Ε.	Αστυνομία (συμπεριλαμβανομένων και των Ειδικών Αστυφυλάκων για τους οποίους δεν υπάρχουν μόνιμες θέσεις)	5,373	4,942	5,209
Στ.	Πυροσβεστική Υπηρεσία	723	657	674
Ζ.	Κρατικοί Αξιωματούχοι	121	122	129
Η.	Ωρομίσθιο Κυβερνητικό Προσωπικό - Σύνολο	9,548	8,554	6,828
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	52,267	48,967	49,295

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ (2/4)

- *Επισημαίνεται ότι, παρά τη μείωση της συνολικής απασχόλησης στον Δημόσιο Τομέα, η απασχόληση στον τομέα της Εκπαίδευσης αυξήθηκε την ίδια περίοδο κατά 1.642 άτομα (12.789 υπηρετούντες την 1.1.2012 και 14.431 στις 30.6.2023).*
- *Σημειώνεται, η ενίσχυση με πρόσθετο προσωπικό Υπουργείων/Υφυπουργείων που χειρίζονται θέματα σε νευραλγικούς τομείς όπως η Μετανάστευση και το Άσυλο, η Αστυνομία, η Πυροσβεστική Υπηρεσία και το Περιβάλλον.*
- *Κάλυψη των αναγκών της δημόσιας υπηρεσίας σε προσωπικό μέσω της πλήρωσης μόνιμων θέσεων και όχι μέσω της πρόσληψης μη μόνιμου προσωπικού.*
- *Προώθηση της εξαίρεσης από την απαγόρευση πλήρωσης θέσεων βάσει της σχετικής νομοθεσίας σε τακτά διαστήματα για κάλυψη των αναγκών στελέχωσης του Δημόσιου και Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα. Με βάση τα στοιχεία απασχόλησης ημερ. 30.6.2023, υπάρχουν 4.870 συνολικά κενές μόνιμες θέσεις στο Δημόσιο Τομέα.*

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ (3/4)

- Μείωση του συνολικού αριθμού νέων/ πρόσθετων μόνιμων θέσεων για το έτος 2024 σε σχέση με τα έτη 2021, 2022 και 2023: για το έτος 2024 προωθείται η δημιουργία 241 θέσεων και η κατάργηση 189 θέσεων, συνεπώς, η συνολική αύξηση θέσεων ανέρχεται στις 52. Για τα έτη 2021, 2022 και 2023 η συνολική αύξηση θέσεων ανήλθε στις 61, 238 και 485, αντίστοιχα.

Σύνοψη Ρυθμίσεων Προϋπολογισμών 2021 - 2024 (Δημιουργία + Κατάργηση μόνιμων θέσεων)
(Ετήσιων και Συμπληρωματικών Προϋπολογισμών)

Προϋπολογισμός		Δημιουργία Θέσεων	Κατάργηση Θέσεων	Συνολική Μείωση/Αύξηση μόνιμων θέσεων ανά έτος
Ετήσιος/ Συμπληρωματικός/ Νομοσχέδιο.				
2021	Ετήσιος και Συμπληρωμ. Προϋπ. 2021	+402	-341	+61
2022	Ετήσιος και Συμπληρωμ. Προϋπ. 2022	+529	-291	+238
2023	Ετήσιος και Συμπληρωμ. Προϋπ. 2023	+935	-450	+485
2024	Νομοσχέδιο Προϋπ. 2024	+241	-189	+52

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ (4/4)

- *Συνέχιση της απαγόρευσης πρόσληψης ωρομίσθιου κυβερνητικού προσωπικού για εποχιακές ή έκτακτες ανάγκες, με εξαίρεση τις μεμονωμένες περιπτώσεις που περιλαμβάνονται στο άρθρο 16 του περί Προϋπολογισμού Νόμου.*
- *Μη παραχώρηση γενικών αυξήσεων και προσπάθεια συγκράτησης άλλων άμεσων ή έμμεσων μισθολογικών αυξήσεων για το 2024.*
- *Παραχώρηση αυξημένου ποσοστού τιμαριθμικής αναπλήρωσης ύψους 66,7% (ΑΤΑ).*
- *Συνέχιση της σταδιακής μείωσης του ποσοστού της μείωσης που εφαρμόζεται επί των επιδομάτων/αποζημιώσεων του προσωπικού (Μείωση κατά 1/3 από την 1.1.2023, συνέχιση της μείωσης κατά 1/3 την 1.1.2024 και πλήρης άρση από την 1.1.2025).*

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

- Στις λειτουργικές δαπάνες περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, συντηρήσεις και επιδιορθώσεις, εκπαιδεύσεις/ συνέδρια, συμβουλευτικές υπηρεσίες/ έρευνες, δαπάνες άμυνας και αστυνόμευσης και οι μη προβλεπόμενες δαπάνες/ αποθεματικό.
- Για το 2024 προβλέπεται να αυξηθούν κατά 6,8% και να ανέλθουν στα €1.168,5 εκ. σε σύγκριση με €1.093,3 εκ. το 2023. Η αύξηση οφείλεται κυρίως σε αυξήσεις στα κονδύλια των συντηρήσεων/ επιδιορθώσεων κατά περίπου €15 εκ. και των προνοιών για δαπάνες άμυνας και αστυνόμευσης κατά περίπου €8,9 εκ.
- Στον πιο κάτω πίνακα παρατίθεται η κατανομή των κυριότερων λειτουργικών δαπανών την περίοδο 2022-2026.

	Πραγματικές Δαπάνες 2022 € εκ.	Π/Υ 2023 € εκ.	Προσχέδιο Π/Υ 2024 € εκ.	Προσχέδιο Π/Υ 2025 € εκ.	Προσχέδιο Π/Υ 2026 € εκ.
Λειτουργικά Έξοδα Γραφείου	53,4	63,1	67,7	67,5	67,2
Λειτουργικά Έξοδα μη Γραφειακών Χώρων	57,1	67,3	79,7	73,9	79,7
Άλλα Λειτουργικά Έξοδα	38,9	29,8	32,2	32,6	32,9
Αγορά Αναλώσιμων μη Γραφειακών Χώρων	58,7	37,3	41,4	40,4	40,4
Αγορά Φαρμάκων και Εμβολίων	132,1	90,0	50,0	50,0	50,0
Αγορά Ύδατος	89,3	30,0	55,0	55,0	55,0
Συντηρήσεις και Επιδιορθώσεις	77,1	110,5	125,9	117,6	112,5
Συμβουλευτικές Υπηρεσίες / Έρευνες	116,3	125,9	111,3	104,3	94,9
Δαπάνες Άμυνας και Αστυνόμευσης	343,2	348,3	357,2	348,6	343,8
Λοιπές	81,9	191,1	248,0	296,6	346,1
Σύνολο	1.048,0	1.093,3	1.168,5	1.186,5	1.222,5

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ (1/2)

- Οι μεταβιβαστικές πληρωμές περιλαμβάνουν τις:
 - κοινωνικές παροχές (€1.989,2εκ.),
 - χορηγίες προς κρατικούς οργανισμούς δημόσιου και ιδιωτικού δικαίου (περιλαμβανομένων των κρατικών πανεπιστημίων ύψους €178,5εκ. για το 2024),
 - χορηγίες στις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (€122,5εκ.),
 - συνεισφορές του Δημοσίου στα Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και ΓεΣΥ (€1.287εκ.), και
 - τη συνεισφορά μας στον προϋπολογισμό της ΕΕ (€280εκ.).
- Το 2024, η πιο πάνω κατηγορία προβλέπεται να αυξηθεί κατά 15,8% ήτοι, από €3.198,5 εκ. το 2023 σε €3.705,3 εκ. το 2024.
- Οι κυριότερες αυξήσεις αφορούν αύξηση της Γενικής Κυβερνητικής Εισφοράς στο ΤΚΑ κατά €164,4, της Γενικής Κυβερνητικής Εισφοράς στο ΓεΣΥ κατά €174,2 εκ., των χορηγιών προς κρατικούς οργανισμούς και αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης κατά €84 εκ. και των παροχών κοινωνικής πρόνοιας κατά περίπου €60 εκ. (στις παροχές κοινωνικής πρόνοιας, περιλαμβάνεται αύξηση στην πρόνοια για το Ταμείο Αλληλεγγύης κατά €25 εκ.).
- Στον πιο κάτω πίνακα παρατίθεται η κατανομή των κυριότερων κατηγοριών μεταβιβαστικών πληρωμών την περίοδο 2022-2026.

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ (2/2)

	Πραγματικές Δαπάνες 2022 € εκ.	Π/Υ 2023 € εκ.	Προσχέδιο Π/Υ 2024 € εκ.	Προσχέδιο Π/Υ 2025 € εκ.	Προσχέδιο Π/Υ 2026 € εκ.
Ημικρατικοί Οργανισμοί	235,5	254,5	316,5	293,1	285,0
Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης	109,9	100,6	122,5	144,1	143,0
Άλλες Μεταβιβάσεις Εσωτερικού	546,7	544,8	700,3	731,7	767,7
Παροχές Παιδείας	177,1	178,9	189,6	193,8	193,5
Παροχές Υγείας	734,8	669,3	819,3	833,9	833,9
Παροχές Κοινωνικής Πρόνοιας	683,8	734,5	790,3	780,5	786,6
Λοιπές	755,5	715,9	766,8	753,7	733,3
Σύνολο	3.243,3	3.198,5	3.705,3	3.730,8	3.743,0

ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (1/3)

- Οι κεφαλαιουχικές δαπάνες οι οποίες περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, συγχρηματοδοτούμενα έργα, αγορά γης και κτιρίων, αγορά σταθερών και κινητών μηχανημάτων, αγορά εξοπλισμού, ανεγέρσεις επεκτάσεις και βελτιώσεις κτιρίων αναμένεται να αυξηθούν κατά 13% το 2024 και να ανέλθουν στα €1.093,6 εκ. σε σύγκριση με €976,1 εκ. το 2023.
- Η πιο πάνω αύξηση οφείλεται κυρίως, στην προώθηση συγχρηματοδοτούμενων έργων/ σχεδίων (περιλαμβανομένων και όσων έχουν περιληφθεί στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας) καθώς και στην προώθηση έργων υπό κατασκευή.
- Στον πιο κάτω πίνακα παρατίθεται η κατανομή των κυριότερων κεφαλαιουχικών δαπανών την περίοδο 2022-2026.

	Πραγματικές Δαπάνες 2022 € εκ.	Π/Υ 2023 € εκ.	Προσχέδιο Π/Υ 2024 € εκ.	Προσχέδιο Π/Υ 2025 € εκ.	Προσχέδιο Π/Υ 2026 € εκ.
Έργα και Σχέδια Συγχρηματοδοτούμενα από Κοινοτικούς Πόρους	127,9	367,0	457,2	447,7	379,8
Αγορά ή Απαλλοτρίωση Γης και Κτιρίων	42,4	43,7	56,6	51,0	43,6
Αγορά Εξοπλισμού	37,7	67,8	71,8	66,2	48,8
Ανέγερση, Επεκτάσεις και Βελτιώσεις Κτιρίων	72,9	126,8	150,2	133,6	129,0
Δρόμοι	73,2	134,0	141,5	138,4	134,1
Έργα Υποδομής	50,0	44,9	59,8	48,3	31,9
Κατασκευαστικά Έργα	71,5	135,9	99,0	68,6	53,1
Λοιπές	28,0	56,0	57,5	47,7	33,3
Σύνολο	503,6	976,1	1.093,6	1.001,5	853,6

ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (2/3)

Ενδεικτικά παρατίθενται σημαντικά έργα τα οποία χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους:

Έργο	Συνολικό Κόστος € εκ.	Προσχέδιο Π/Υ		
		2024 € εκ.	2025 € εκ.	2026 € εκ.
Νέο Κυπριακό Μουσείο	143,9	24,0	20,0	20,0
Ανέγερση Δικαστικού Μεγάρου Λευκωσίας	119,0	0,4	0,5	5,0
Ανέγερση νέου κτηρίου Γενικού Χημείου	101,2	10,1	7,1	16,7
Κατασκευή αυτοκινητόδρομου Αστρομερίτη - Ευρύχου	88,6	18,5	18,0	18,0
Κατασκευή δρόμου Πάφου – Πόλης Χρυσοχούς	86,8	18,2	18,5	14,2
Δρόμος Λευκωσίας - Παλαιχωρίου - Αγρού	78,5	13,0	13,0	13,0
Βελτίωση/Κατασκευή των Λεωφ. Ιπποκράτους και Αργυρουπόλεως στη Λακατάμεια και στο Στρόβολο	30,7	8,8	6,5	3,1
Κεντρικά Γραφεία Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	22,3	6,5	5,1	0,0

ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (3/3)

Ενδεικτικά παρατίθενται σημαντικά έργα τα οποία χρηματοδοτούνται από το ΣΑΑ και τα διαρθρωτικά ταμεία :

Έργο	Συνολικό Κόστος € εκ.
Κατασκευή Περιμετρικού Αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας – Φάση Α	70,3
Ανέγερση νέας Τεχνικής Σχολής «Αγίου Λαζάρου» – Δήμος Λάρνακας	39,7
Εξοικονομώ-Αναβαθμίζω Κατοικίες «Rerower EU»	30,0
Σχέδιο για Δημιουργία Δομών για Παιδιά, Εφήβους και Ενήλικες	17,7
Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα για το Τμήμα Φορολογίας	16,9
Ηλεκτρονική Δικαιοσύνη «η-Δικαιοσύνη»	6,9
Σχέδιο Επιδότησης της αναβάθμισης ιατρικού εξοπλισμού των (Ιδιωτικών) Νοσηλευτηρίων	5,0

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Οι δαπάνες για επενδύσεις αφορούν κυρίως:

	2023 € εκ.	2024 € εκ.
Συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Παγκόσμιας Τράπεζας (World Bank)	4,7	0
Συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου του Διεθνούς Χρηματοδοτικού Οργανισμού IFC (International Finance Corporation)	4,5	0
Συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης CEB (Council of Europe Development Bank)	1,4	1,1
Σύνολο	10,6	1,1

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ

- Λόγω της αύξησης των επιτοκίων παρατηρείται σημαντική αύξηση στις δαπάνες εξυπηρέτησης του δημοσίου χρέους ως ακολούθως:

	Πραγματικές Δαπάνες 2022 € εκ.	Π/Υ 2023 € εκ.	Προσχέδιο Π/Υ 2024 € εκ.	Προσχέδιο Π/Υ 2025 € εκ.	Προσχέδιο Π/Υ 2026 € εκ.
Τόκοι	497,7	484,2	922,7	954,1	1.011,6
Αποπληρωμές Δανείων	1.958,1	1.521,3	2.455,9	1.874,9	2.254,8
Σύνολο	2.455,8	2.005,5	3.378,6	2.829,0	3.266,4

ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΑΝΙΣΟΡΡΟΠΙΕΣ

- Στην πρόσφατη αξιολόγηση της Κύπρου από την Ε.Ε. (Μάϊος 2023), η Κύπρος αναβαθμίστηκε σε πιο ψηλή κατηγορία.
- Συγκεκριμένα η Κύπρος πλέον κατατάσσεται στην κατηγορία «ύπαρξης μακροοικονομικών ανισορροπιών» σε σχέση με την κατηγορία «υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών» που βρισκόταν το 2022.
- Στην αξιολόγηση της, η Επιτροπή σημειώνει τα ακόλουθα:
 - σημαντική μείωση των ποσοστών των μη εξυπηρετούμενων δανείων, ενώ προβλέπει ότι η μείωση θα συνεχιστεί
 - το ιδιωτικό χρέος, ως ποσοστό του ΑΕΠ, θα συνεχίσει να μειώνεται, υποστηριζόμενο τόσο από την ονομαστική αύξηση του ΑΕΠ, όσο και από την απομόχλευση των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων
 - το δημόσιο χρέος μειώνεται σταθερά και αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω το 2023 και το 2024
 - το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών διευρύνθηκε το 2022, κι αυτό πάρα την ανάκαμψη του τουρισμού, λόγω της ισχυρής εγχώριας ζήτησης καθώς και των ψηλών τιμών των ενεργειακών προϊόντων
 - σημαντικό ρόλο στη βελτίωση των δεικτών διαδραμάτισαν τα διάφορα μέτρα που εφαρμόζονται στα πλαίσια του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, όπως μέτρα για ανάπτυξη της οικονομίας, στήριξης των εξαγωγών και μετριασμό της υπερβολικής εξάρτησης από τις εισαγωγές πετρελαίου.

ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

- Συνέχιση ή και επιβολή νέων κυρώσεων στη Ρωσία και τη Λευκορωσία, με άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις στην ευρωπαϊκή οικονομία, συμπεριλαμβανομένης της Κύπρου. Οι επιπτώσεις αυτές περιλαμβάνουν τη σημαντική αύξηση του πληθωρισμού, ο οποίος διαβρώνει το πραγματικό εισόδημα των πολιτών, με αρνητικές επιπτώσεις στην κατανάλωση και στα έσοδα του κράτους.
- Περαιτέρω αύξηση των επιτοκίων οδηγώντας σε επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης, με συνεπακόλουθο τη μείωση των κρατικών εσόδων.
- Επιβάρυνση των δημόσιων οικονομικών από το ΓεΣΥ, κυρίως μέσω μεταφοράς υποχρεώσεων του ΓεΣΥ στον κρατικό προϋπολογισμό ή/και μη ανάληψης υποχρεώσεων που προβλέπεται από το ΓεΣΥ από το σφαιρικό προϋπολογισμό του ΟΑΥ.
- Από τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε βάρος της Δημοκρατίας που δύναται να προκύψουν από δικαστικές υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον της Δικαιοσύνης και αφορούν υποθέσεις σε σχέση με αποφάσεις της Αρχής Εξυγίανσης των Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων.
- Επιπτώσεις από τυχόν αύξηση των μεταναστευτικών ροών.
- Επιβάρυνση των δημόσιων δαπανών λόγω συνεπειών από την κλιματική αλλαγή όπως φυσικές καταστροφές και ανάγκη για αποζημιώσεις στον γεωργικό τομέα.
- Ανάγκη για επιπρόσθετα κοινωνικά μέτρα στήριξης του πληθυσμού λόγω των συνεχόμενων πληθωριστικών πιέσεων.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

